

POMOC TECHNICZNA

NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Samorządowa jednostka
organizacyjna
Województwa Dolnośląskiego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

RAPORT Z WARSZTATÓW

Zintegrowany system powiązań miast w Legnicko-Głogowskim Obszarze Funkcjonalnym (LGOF)

Data: 14.02.2014 r.

Miejsce: Legnica w Letia Business Center

Liczba uczestników: 68 osób, przedstawiciele jst z LGOF i gmin/miast ościennych oraz przedstawiciele GDDKiA, PKP PLK SA, KGHM Polska Miedź SA, stowarzyszeń pozarządowych i pracownicy Instytutu Rozwoju Terytorialnego.

Moderator: Instytut EWT Monika Przeniosło

W pierwszej części przedstawiciele IRT (p. Agnieszka Wałęga oraz p. Jarosław Patron) zaprezentowali informacje o projekcie i celach warsztatów oraz zapoznali uczestników z ideą obszarów funkcjonalnych i metodami ich delimitacji.

Delimitacja obszarów metropolitalnych metodą prof. Śleszyńskiego:

Wskaźniki funkcjonalne:

- F1 – liczba wyjeżdżających do pracy najmniej do rdzenia MOF na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym powyżej 30 (2006);
- F2 – liczba zameldowań z rdzenia MOF na 1000 mieszkańców powyżej 3 (2012);

Wskaźniki społeczno-gospodarcze

- S1 – udział pracujących w zawodach pozarolniczych jako stosunek do średniej wojewódzkiej powyżej 75% (2002);
- S2 – liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców jako stosunek do średniej wojewódzkiej powyżej 75% (2011)
- S3 – udział podmiotów gospodarczych należących do usług wyższego rzędu w liczbie podmiotów ogółem , jako stosunek do rdzenia MOF - powyżej 50% (2011);

Instytut
Rozwoju
Terytorialnego

Miasto
Legnica

Gmina
Miejska
Głogów

Gmina
Legnickie
Pole

Gmina
Jerzmanowa

Powiat
Bolesławiecki

Gmina
Żukowice

Gmina
Kotła

Gmina
Głogów

INSTYTUT ROZWOJU TERYTORIALNEGO
ul. Świdnicka 12/16, 50-068 Wrocław
tel./fax: +48 71 344 52 45
e-mail: irt@irt.wroc.pl
web: www.irt.wroc.pl

Sporządziła: Monika Przeniosło
Osoba do kontaktu:
Imię i nazwisko: Jarosław Patron
tel. 76 85 236 04 wew. 10
e-mail: jaroslaw.patron@irt.wroc.pl

Wskaźniki morfologiczne:

- M1 – gęstość zaludnienia (bez lasów i wód) w stosunku do średniej wojewódzkiej powyżej 50% (2011);
- M2 – liczba mieszkań oddanych do użytku na 1000 mieszkańców w latach 2002-2011 w stosunku do średniej wojewódzkiej powyżej 75%.

Na podstawie pozyskanych informacji uczestnicy pracowali w grupach roboczych nad własnymi kryteriami delimitacji. Poproszono o wskazanie wskaźników i kryteriów świadczących o powiązaniach funkcjonalnych w LGOF. Jednocześnie uczestnicy warsztatów szkicowali na mapach, jaki ich zdaniem wyglądają granice LGOF.

Kryteria delimitacji zaproponowane przez uczestników (spis propozycji):

- czas dojazdu (do 30 minut) od miejsca zamieszkania do pracy, która będzie na obszarach związanych z wydobywaniem przede wszystkim miedzi (oprócz obecnych obszarów, w tym Legnicy - prognozowane obszary m.in. Wardowice i Warta Bolesławiecka)
- możliwość obsługi przez transport KGHM
- dojazd linią kolejową Legnica – Zgorzelec
- obszary objęte LGD (obszar zamykający się od Wrocławia do Bolesławca i od Głogowa do Bolkowa)
- turystyka i rekreacja mieszkańców LGOM, w szczególności turystyka wodniacka i wzdłuż rzek (obszar zawierający: Bory Dolnośląskie, Góry Kaczawskie, Park Krajobrazowy Dolina Jezierzycy i pas lasów pomiędzy Lubinem i Legnicą,
- dziedzictwo kulturowe (obszar obejmujący: Jawor, Legnickie Pole, Legnica, Lubiąż, Głogów, Środa Śląska)
- zasięg funkcjonowania KGHM i podległe spółki - wydobywanie obecne i planowane (obszar wg kryterium administracyjnego: powiaty z byłego województwa legnickiego oraz powiat bolesławiecki, a także województwo lubuskie i wielkopolskie, w celu ułatwienia transportu)
- liczba NGO na liczbę ludności
- zasięg partnerstw LGD
- dojazdy do szkół ponadgimnazjalnych
- dojazdy do szpitali
- zasięg działania Fundacji Zielona Akcja
- ciążenie do największych przedsiębiorców KGHM, Huta Głogów, Kamieniołomy bazaltu oraz przedsiębiorców w Specjalnych Strefach Ekonomicznych
- gospodarka odpadami (3 wysypiska śmieci)
- obszary dobrze skomunikowane – połączenie Głogowa z Polkowicami, ale również z Wrocławiem

- obszary administracyjnie funkcjonalne, np. księgi wieczyste
- służba zdrowia i usługi medyczne
- rekreacja (obszary z dobrym dojazdem do miejsc rekreacyjnych)
- były Legnicko-Głogowski Okręg Miedziowy (od Bolkowa, Jawor, Legnica, Lubin, Polkowice, Głogów)
- edukacja i służba zdrowia (od Wołowa do Bolesławca)
- obszar z największą liczbą pracodawców i pracowników (byłe województwo legnickie)
- powinien zawierać obszary turystyczne
- powiązanie z Legnicą i Głogowem oraz Wrocławiem
- szkolnictwo
- konsumpcja, usługi, kultura
- kapitał społeczny (zdolność do partnerstw, w tym międzysektorowych)
- dobrze zorganizowany masowy transport publiczny (kolejowy)
- ciążenie do usług, do pracy i do szkoły

Podsumowując pracę grup wskazać należy subiektywny charakter kryteriów przedstawianych przez uczestników. Obszar definiowano głównie o kryteria miejsc, których nie może zabraknąć w Legnicko-Głogowskim Obszarze Funkcjonalnym (LGOF).

Uczestnicy brali pod uwagę terytorium niezbędne w zakresie świadczenia pracy, wraz z ważnym czynnikiem jakim jest możliwość dojazdu publiczną komunikacją zbiorową, ze szczególnym uwzględnieniem obecnych oraz planowanych (oczekiwanych) połączeń kolejowych. Obszar zdefiniowano jako obejmujący 30 minutowy dojazd z domu do miejsca pracy. (Szczególną uwagę zwrócono również na jakość, a także przepustowość dróg oraz prędkość kolei.) Jedną z propozycji było także objęcie LGOF terenu, który jest obsługiwany przez transport KGHM.

Ważnym kryterium również ściśle związanym z komunikacją podawanym przez uczestników była także dostępność i czas dojazdu do usług (głównie medycznych i administracyjnych) i placówek edukacyjnych.

Wszystkie grupy wskazywały jako główny czynnik integracji obszaru dobrą komunikację drogową i kolejową. Niewątpliwą zaletą warsztatów był udział a nich mieszkańców z całego obszaru LGOM oraz terenów przyległych, co pozwoliło na wypracowanie kompleksowych kryteriów. Jednym z nich było objęciem obszarem LGOF terenów, które w całości obejmowałyby obszar funkcjonowania Lokalnych Grup Działania.

Uczestnicy warsztatów zwracali również uwagę na konieczność włączenia niezbędnych obszarów atrakcyjnych turystycznie i kulturowo (np. Jawor, Legnickie Pole, Legnica, Lubiąż, Głogów, Środa Śląska) oraz przyrodniczo (np. Bory Dolnośląskie, Góry Kaczawskie, Park Krajobrazowy Dolina Jezierzycy i pas lasów pomiędzy Lubinem i Legnicą). Zwracano także szczególną uwagę na turystykę wodniacką i wzdłuż rzek.

W dalszej części p. Jarosław Patron przedstawił analizy dotyczące obszaru LGOF w zakresie:

- zmian liczby ludności w latach 2007 -2012,
- przyrostu naturalnego w latach 2007-2012 na 1000 mieszkańców,
- salda migracji w latach 2007 -2012 na 1000 mieszkańców,
- udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2012,
- liczby mieszkań oddanych do użytku na 1000 mieszkańców 2007-2012,
- specjalnych stref ekonomicznych i instytucji wspierających przedsiębiorczość,
- użytkowania terenu,
- waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- lesistości,
- ochrony przyrody,
- kopalin,
- gazyfikacji,
- kanalizacji,
- zaopatrzenia w wodę,
- gospodarki odpadami,
- sieci drogowej,
- sieci kolejowej.

Kolejnym punktem warsztatów było określenie problemów i wyzwań dla LGOF, nad którymi uczestnicy pracowali w grupach.

Najczęściej poruszane były kwestie związane z problemami obszaru:

- problem ochrony środowiska, który wpływa na osadnictwo – zanieczyszczenie powietrza (wyziewy z szybów kopalnianych - fotorpreszkadzający mieszkańcom, a będzie powstawało więcej szybów w kierunku Głogowa)
- zły jakości powiązania kolejowe powodujące wydłużenie czasu przejazdu
- brak mostu drogowego w Głogowie
- zły jakości droga 329 - wymagana jest modernizacja
- brak połączenia z przyszłą S3 na trasie Potoczek-Jerzmanowa-Głogów (największe obciążenie drogi w całym województwie 13 tys. pojazdów na dobę)
- wysokie bezrobocie
- brak obwodnic miast Jawor, Głogów i innych miejscowości
- budowa S3 tylko do Głogowa, a powinna być aż do Lubawki
- brak połączeń kolejowych powoduje niszczenie dróg przez pojazdy wożące kruszywa

- brak ścieżek rowerowych, zaplecza hotelowego, ścieżek turystycznych, zarówno w Przemkowskim Parku Krajobrazowym jak i na Przedgórzu Kaczawskim i innych obszarach turystycznych (np. Wąwóz Myśluborski)
- w perspektywie – konieczność poruszania się płatnymi drogami A4 i S3 przez publiczny transport kołowy
- większość dróg i przejazdów – skrzyżowania kolizyjne jednopoziomowe
- brak dywersyfikacji przemysłu (wszystko oparte ma miedzi)
- nie wszystkie miejsca wykorzystują swój potencjał turystyczny, w szczególności ze względu na słabo rozwiniętą komunikację publiczną
- niezadowalający stan układu komunikacyjnego
- brak centrów przesiadkowych w Legnicy i innych miastach
- brak perspektywnego myślenia w zakresie co zrobić jak złoża się skończą (konieczność rozbudowy sieci połączeń w celu umożliwienia dojazdu do innej pracy)
- nierozwinięta sieć ścieżek rowerowych
- brak zintegrowanego transportu publicznego uniemożliwia podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania, konieczność przesiadek w Legnicy

Jako wyzwania wskazano:

- zagospodarowanie zasobów węgla brunatnego i pokładów rudy miedzi w okolicach Bolestawca i Głogowa, (niepewność czy to szansa czy zagrożenie)
- dalszy rozwój SSE
- reaktywację pasażerskich połączeń kolejowych na linii Legnica – Lubin – Polkowice – Głogów
- brak systemowego myślenia, konieczność opracowania biznesplanu analizującego kompleksowo sytuację powiązań komunikacyjnych w odniesieniu do potrzeb
- poprawę dostępności komunikacyjnej jako sposób walki z bezrobociem (Złotoryja)
- transport - szybko, tanio, wygodnie i bezpiecznie

Jako silne strony wskazano:

- lokalizacja na skrzyżowaniu ważnych dróg
- dobry klimat (niedaleko gór i jednocześnie morza)
- potencjał naukowy własny oraz położenie blisko Wrocławia

Wszyscy uczestnicy warsztatów byli bardzo zaangażowani w pracę. Dyskusje były burzliwe, najwięcej kontrowersji budziły rozwiązania transportowe, w szczególności obecny i planowany oraz oczekiwany ☺ kształt połączeń kolejowych na obszarze LGOF. Uczestnicy zwracali także uwagę na ochronę środowiska, w szczególności w aspekcie miejsca zamieszkania i jego atrakcyjności. Konieczne są inwestycje zwiększające

atrakcyjność turystyczną obszaru, ale duży nacisk położono także na przedsięwzięcia dotyczące mieszkańców, jak np. budowa ścieżek rowerowych.

Uczestnicy warsztatów widzą duży potencjał w obszarze LGOF. Pełna integracja obszaru pozwoli je w pełni wykorzystać.

Bardzo dziękuję wszystkim uczestnikom za intensywną pracę. Współpracownikom z IRT gratuluję perfekcyjnego przygotowania warsztatów. Czekam z niecierpliwością, aż wszystkie pomysły na projekty się zmaterializują i obszar LGOF będzie Państwa wymarzonej miejscem życia i pracy. Do zobaczenia!

Monika Przeniosło